

Между гнева и молитвата

Никола Боздуганов

Какво остава на един град, обвеян с печалната слава на за лужник, освен моралното заклинание? Дано пък то омилостиви гюргевския динозавър и спре хлорните му облаци!...

Жителите на Русе десета година пълнят дробовете си с отровите на „голямата химия“, а на държавници и дипломата сърцата им не трепват. Ако съдехме по обещания и декларации, откога екологичния проблем да е станал символ на искрено добросъседство... Но икономиката стои над всякакви хуманни закони — румънската страна ни дъри с безброй доказателства. И крсивият двестахиляден Русе се превърна в играчка на негово величество прагматизма, за който печалбата е по-важна от човешкия живот, а дипломатическите увъртания — начин да се имитира загриженост.

Дори да потръгнат преговорите (при искрените усилия на българското правителство), те няма да възродят оптимизма на русенци, докато динозавърът не издъхне. А кой знае дали няма да се окаже безсмъртен...

В такива мигове на умора от митинги, скандирания, шествия, стачки, петиции, на отчаяние и гневно безсилие се роди спонтанно идеята за този концерт. Той трябваше да бъде върхът на програмата под название „Ден на гнева“ (изложба на тема „Екологичната драма на Русе“, протестно шествие до музея на баба Тонка с участието на духовия оркестър, голям рок-концерт на кея). И нищо чудно, че блясъкът на вечерта бе „фестивален“ — препълнен салон, по вишено настроение, умело композирана програма, вдъхновени изпълнители.

Но русенци не дойдоха да отслужат реквием на починалите си надежди, а да ги съживят за победна съпротива. В името

на любимия град, в защита на своите семейства, за здравето на подрастващите, които тая вечер бяха така много в концертната зала! Сякаш целият град се бе стекъл за един предизвикателен зов към световната съвест. Залагайки на най-крехкото си оръжие — изкуството. Та нали тук се роди първият ни международен „музикален фестивал „Мартенски дни“, нали хорове „Родина“ и „Дунавски звуци“ са в европейския певчески елит, а оперният театър и филхармонията са между грандовете на българската музикална култура? Нека преговарят чрез своите инструменти и певци — ако светът не ги чуе, поне да отслужат своя гневен молебен! А той събра автори и творби от световната класика, за да свърже гнева с молитвата: „Не може, не бива повече така! Нека и глухите да ни чуят!“

Първо четирите тромпета се връзаха в Реквиема на Верди — мощните гласове на хор „Дунавски звуци“ подхванаха злове

щото „днес ире“. Оркестърът под палката на Алексей Измириев сякаш изригваше „божият гняв“ — по-скоро заплашителен вопъл... В шокото начало картините на Виолета Радкова и Антони Софев внасяха атмосфера на храм, зовящ към размисъл и молитва. И в тоя ту избухващ, ту притихващ контраст между трагика и лиризм протече целият концерт. Надделяваха философските интонации над гневния изблик, сякаш да подчертаят по-силно благородния мотив на протеста.

Финалът на концерта, последна част от Прощалната симфония на Хайдн, съчета ефективната театралност (запалени по пултовете свещи) с ироничния музикантски протест. Само че напускащите един след друг оркестранти, изразяващи протеста срещу ниските си заплати, в контекста на русенския концерт придобиха по-висок, хуманен смисъл — борбата за човешкия живот продължава!